

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет механіки, енергетики та інформаційних технологій
Кафедра автомобілів і тракторів

доцент Ірина ФЕДІВ
« 31 » серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АВТОТЕХНІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність: 274 Автомобільний транспорт

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Львів 2023

Робоча програма з дисципліни Автотехнічна експертиза транспортних пригод для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОП «Автомобільний транспорт» спеціальності 274 Автомобільний транспорт

Розробник: Олег МИРОНІЮК, к.т.н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри автомобілів і тракторів

Протокол від “29” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри автомобілів і тракторів

(підпис) _____ (Ім'я та прізвище) (Степан ХІМКА)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету механіки, енергетики та інформаційних технологій

Протокол від “30” серпня 2023 року № 1

Голова методичної комісії факультету механіки, енергетики та інформаційних технологій

(підпис) _____ (Ім'я та прізвище) (Степан КОВАЛИШИН)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань **27 Транспорт**

Спеціальність **274 Автомобільний транспорт**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Характеристика навчальної дисципліни:

Вибіркова

Кількість кредитів **5**

Загальна кількість годин – **150**

Вид контролю: **екзамен**

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – **4**

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – **57 %**

для заочної форми навчання – **21 %**

2. Програма навчальної дисципліни

План лекційних занять з дисципліни

Тема 1. Основи автотехнічної експертизи.

1.1. Трагування поняття «дорожньо-транспортна пригода».

1.2. Види експертиз дорожньо-транспортних пригод.

1.3. Загальний порядок аналізу пригод.

1.4. Положення про службового експерта.

Тема 2. Порядок проведення розслідування дорожньо-транспортних пригод.

2.1. Службове розслідування: призначення, мета та сутність.

2.2. Першочергові завдання під час оформлення дорожньо-транспортної пригоди.

2.3. Особливості складання документів про дорожньо-транспортну пригороду.

Протокол огляду місця дорожньо-транспортної пригоди. Схема ДТП. Акт огляду і перевірки технічного стану транспортного засобу.

2.4. Книга обліку катастроф, аварій, поломок і нещасних випадків автотранспортного підприємства.

Тема 3. Експертний розрахунок параметрів гальмування автомобіля.

3.1. Розрахунки руху автомобіля

3.2. Гальмування двигуном і рух накатом.

3.3. Аналіз параметрів гальмування автомобіля з використанням гальмівної діаграми

3.4. Визначення усталеного сповільнення автомобіля

3.5. Розрахунок зупинного шляху автомобіля.

3.6. Визначення швидкості автомобіля перед гальмуванням.

Тема 4. Розрахунок руху пішохода під час наїзду автомобіля.

4.1. Параметри руху пішохода.

4.2. Безпечні швидкості автомобіля.

4.3. Безпечні швидкості пішохода.

Тема 5. Наїзд автомобіля на пішохода.

5.1. Характерні особливості наїзду автомобіля на пішохода.

5.2. Визначення моменту виникнення небезпечної обстановки.

5.3. Аналіз механізму наїзду на пішохода за необмеженої видимості і оглядовості.

5.4. Вплив основних параметрів на висновки експертів.

Тема 6. Методика аналізу маневру автомобіля.

6.1. Критичні швидкості автомобіля.

6.2. Види маневрів.

6.3. Розрахунок маневру під час аналізу ДТП.

Тема 7. Методика аналізу наїзду на нерухому перешкоду та зіткнення автомобілів.

7.1. Основні положення теорії удару.

7.2. Наїзд на нерухому перешкоду.

7.3. Зіткнення автомобілів.

7.4. Технічна можливість відвернення зіткнення.

Тема 8. Експертне дослідження ДТП при невідповідності транспортних засобів і доріг нормативним вимогам забезпечення безпеки.

8.1. Дослідження технічного стану ТЗ і його вплив на ДТП.

8.2. Дослідження впливу дорожніх умов на ДТП.

8.3. Система сертифікації дорожніх транспортних засобів.

8.4. Сертифікація послуг з ремонту та технічного обслуговування дорожніх транспортних засобів та їх складових.

8.5. Сертифікація послуг автомобільного транспорту.

8.6. Нормативна база сертифікації транспортних засобів.

8.7. Нормативні вимоги до пасивної безпеки транспортних засобів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Рік підготовки 4 Семестр 7												
Тема 1.	15	2		2		11	15	1	2			12
Тема 2	15	6		4		5	15	1	2			12
Тема 3.	15	4		4		7	15	2	2			11
Тема 4.	15	2		4		9	15	1	2			12
Тема 5.	15	6		4		5	15	2	2			11
Тема 6.	15	2		4		9	15	2	2			11
Тема 7.	14	2		4		8	14	2	1			11
Тема 8.	16	4		2		10	16	1	1			14
Іспит	30					30	30					30
Всього	150	28		28		94	150	12	14			124

4. Теми лабораторних занять

План лабораторних занять з дисципліни

№ з/п	Назва	Кількість годин
1.	Оцінка технічного стану транспортного засобу	2
2.	Оформлення первинних документів ДТП	4
3.	Визначення показників ефективності гальмування транспортних засобів	4
4.	Визначення параметрів руху пішохода	4
5.	Визначення технічної можливості попередження наїзду на пішохода	4
6.	Розрахунок маневру під час аналізу ДТП	4
7.	Визначення технічної можливості попередження зіткнення транспортних засобів	4
8.	Оцінка чинників, що впливають на функціональний стан водія	2
	Разом	28

5. Теми винесені на самостійне вивчення

№ з/п	Назва теми
1	Умови виникнення кримінальної відповідальності за порушення існуючих правил дорожнього руху. Порушення правил, норм та стандартів, які пов'язані з забезпеченням дорожнього руху
2	Поняття і види відповідальності
3	Умови виникнення кримінальної відповідальності за порушення існуючих правил дорожнього руху
4	Кримінально-правова характеристика злочинів, пов'язаних з ДТП
5	Порушення правил, норм та стандартів, які пов'язані з забезпеченням дорожнього руху
6	Поняття судової авто технічної експертизи. Процесуальні питання призначення авто технічної експертизи. Обов'язки, права та відповідальність експерта
7	Фактичні дані про параметри ДТП. Огляд місця виникнення ДТП. Загальний та детальний огляд. Основні задачі спеціаліста-автотехніка
8	Дослідження на місці виникнення ДТП усіх його елементів, механізму їх дії та взаємодії. Визначення значущості об'єктів, які знаходяться на місці ДТП. Визначення місця зіткнення транспортних засобів.

6. Методи навчання

1. Словесні методи (розповідь, пояснення, бесіда, лекція.)

2. Наочні методи

- ілюстрація (презентація PowerPoint, таблиці, плакати, малюнки тощо),

- кіно-відеофільм чи його фрагмент; діюча модель, експеримент.

3. Практичні методи: практичні та самостійні роботи.

7. Методи контролю

1. **Усне опитування** (індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).

2. **Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка** (рішення задач і прикладів, виконання схем, підготовка різних відповідей, рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо)).

3. **Практична перевірка** (виконання практичної роботи, рішення професійних завдань).

4. **Стандартизований контроль** (письмовий іспит).

Види контролю: поточний контроль, проміжна атестація.

8. Результати навчання

У результаті засвоєння окремих тем із дисципліни «**Автотехнічна експертиза транспортних пригод**» здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти набувають знання, уміння та компетентності, що відповідають вимогам ОП «**Автомобільний транспорт**» спеціальності 274 «**Автомобільний транспорт**».

Індекс в матриці ОПП	Програмні компоненти
1	2
ЗК 3	Здатність здійснювати безпечну діяльність
ЗК 7	Здатність працювати в команді
ЗК 10	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ФК 1	Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів автомобільного та їх систем
ФК 2	Здатність використовувати у професійній діяльності знання з основ конструкції, експлуатаційних властивостей, робочих процесів і основ розрахунку автомобільних транспортних засобів
ФК 8	Здатність організовувати ефективну експлуатацію об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів
ФК 13	Здатність аналізувати техніко-експлуатаційні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з метою виявлення та усунення негативних чинників та підвищення ефективності їх використання
ПРН1	Мати концептуальні наукові та практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття
ПРН9	Аналізувати та оцінювати об'єкти автомобільного транспорту, їх системи та елементи

1	2
ПРН17	Організувати ефективну виробничу діяльність структурних підрозділів підприємств автомобільного транспорту, малих колективів виконавців (бригад, дільниць, пунктів), щодо експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів
ПРН23	Аналізувати техніко-експлуатаційні та техніко-економічні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	50	100
6	6	7	6	6	7	6	6		

T1, T2 ... T9 – теми.

10. Методичне забезпечення

Миронюк О.С., Том'юк В.В., Шевчук В.В. Автотехнічна експертиза транспортних пригод : Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт. Львів: Манускрипт, 2017. 60 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Сумець О. М., Голодний В.Ф. Основи експертизи дорожньо-транспортних пригод: автотехнічна експертиза: навч. посіб. Київ: "Хай-Тек Прес", 2008. 160 с.

2. Качмар Р.Я., Зінько Р.В., Придиба В.Т., Лозовий І.С. Основи автотехнічної експертизи дорожньо-транспортних пригод: навч. посіб. Львів: КІНПАТРИ ЛТД, 2014. 156 с.

Допоміжна

3. Галаса П.В., Куйбіда А.С. Експертний аналіз дорожньо-транспортних подій. Київ: Ек-сперт-сервіс, 1995. 230 с.

4. Шабадей А.М., Шевцов С. О., Дубонос К. В. Дорожньо-транспортні пригоди. Особливості розслідування. Харків: Факт, 2003. 127 с.

5. Кашканов А.А., Грисюк О.Г. Безпека руху автомобільного транспорту. навч. посібн. Вінниця: ВНТУ, 2005. 177 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – електронний каталог видань бібліотеки ЛНУП <https://library-service.com.ua:8443/lvlnau/>, репозитарій ЛНУП <https://repository.lnau.edu.ua/xmlui/>, каталоги органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України <https://culonline.com.ua/>.

2. Віртуальне навчальне середовище Moodle

<https://moodle.lnup.edu.ua/course/view.php?id=1696>.

3. Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет з переліком сайтів:

https://www.twirpx.com/files/#files_transport

http://bookwu.net/book_osnovi-teori-transportnih-procesiv-ta-sistem_973/

http://www.lawlibrary.ru/article_1077242.html

<http://www.booksgid.com/9624-.html>